

„DIEVE, KALBĖK MAN...“

Šioje publikacijoje – elektroniniu paštu siuntinėjami religinės tematikos laišakai. Iš karto norisi atkreipti skaitytojo dėmesį į gana kompliktuotas šios laiškų grupės ribas. Juk ne kiekvienas religinių motyvų turintis tekstas laikytinas religiniu. Tokių tekstų nesunkiai rasime senuosiuose „šventuose“ ir laimės laiškuose. Tačiau tų siužetų ar vaizdinių naudojimo motyvacija akivaizdžiai skirtinga. Šiuos skirtumus taikliai yra nurodęs rusų tyrinėtojas Aleksandras Pančenko:

„Šventųjų laiškų“ epinė dalis sąlygiškai nedidelė ir operuoja tradicinės krikščioniškosios kultūros vaizdiniais ir sąvokomis, o atitinkami „laimės laiškų“ fragmentai labiau išplėtoti ir siejami su pasaulietiška simbolika.¹

Jam antrina Vadimas Lurje:

„Laimės laiško“ ir „švento laiško“ prasmė ir tikslai iš esmės sutampa – tai mėginimas padėti sau pačiam ir artimiesiems, reikalingiems vilties ir palaikymo. Tik antrasis ištis reliiginis, o pirmasis savo galią sieja su mistika ir okultizmu. „Sielos išganymas“ ir „šventumas“ pakeičiami paprasčiausia „laime“.²

Panašiai galima atskirti ir dalį šiuolaikinių laiškų. Pasak antrojo cituojamo autoriaus, „šventas laiškas“ – ne tik malda, bet ir pamokslas. Šiuolaikinis tokio kūrinio pavyzdys – „Šventosios Teresės malda“. Ji iš tikrųjų labiau primena pamokslą, yra apauginta raginimais sugalvoti norą ir persiųsti laišką dešimčiai žmonių. Žadama, kad, perskaičius maldą, trokštamasis noras išsipildys. Dievo vardu prisidengiama ir siuntinėjant neva stebuklingus angelius, madonos paveikslą, teleskopu retai matomą visatos darinį, pavadintą Dievo Akimi³. Tų laiškų potekstė taip pat gana merkantiliška: „Šita nuotrauka daro stebuklus daugelio žmonių gyvenimuose“ (LTR 7540/83/); „Neužmirškite persiųsti, ir jūs gausite didžiulę nuostabą“ (LTR 7646/19/). Kuriamoje klasifikacijos sistemoje tokie rašiniai dedami prie maginių laiškų ir su religinių tiesų skleidimu nesiejami.

Skelbiamuose laiškuose raginimai siųsti, jei jų iš viso esama, motyvuojami kitaip, ne tokie kategoriški, aptakiau formuluojami: „Dievas neklaus, keliems žmonėms leidai perskaityti šią žinutę. Jis JAU žino tavo sprendimą“ (LTR 7646/10/); „Siųsk šią žinutę kitiems kaip ženklą, kad tu išgirdai Dievą...“ (LTR 7643/6/). Kitokia ir tekstų tematika bei pragmatika. Tai įvairūs samprotavimai, alegoriniai sugretinimai, Biblijos aiškinimai. Kalbama apie Šventojo Rašto ypatumus,

¹ Александр Панченко. *Христовщина и скопчество: фольклор и традиционная культура русских мистических сект*, Москва, 2002, p. 342.

² В. Ф. Лурье. «Святые письма» как явление традиционного фольклора, *Русская литература*, 1993, № 1, p. 144.

³ Visi minimi laišakai skelbti: Grandininio laiško magija, parengė Povilas Krikščiūnas, *Tautosakos darbai*, [t.] XXXVI, p. 221–234.

aptariamoms kitoms religinio gyvenimo aktualijoms. Svarbiausia čia ne grandinės pratęsimas, ne psichoterapinis geros jausenos, duodančios visišką nusiramimą, suteikimas, o dinamiškas žmogaus santykis su Dievu, taigi – ir pasauliu, žmogaus dvasiniai ieškojimai, savivoka ir elgsena.

Deja, kol kas tokių laiškų surinkta nedaug, tad daryti platesnius apibendrinimus apie juos kol kas dar rizikinga. Elektroninė sklaida apčiuopiama kur kas sunkiau, jai stebėti reikia didesnės auditorijos. Būna tikėtis ne tik suvienytos specialistų, bet ir platesnės suinteresuotos visuomenės pagalbos kaupiant šią medžiagą⁴.

Laiškai publikacijos rengėjo gauti 2005–2008 metais elektroniniu paštu ir, parengus popierines bei kompiuterines versijas, atiduoti saugoti į Lietuvių tautosakos rankraštyną. Visi pavyzdžiai kurti *PowerPoint* programa (*pps*, rečiau *ppt* formatu), todėl pasistengta pateikti ne tik tekstą, bet ir jo foną. Prireikus originalus su visais daugialypės terpės efektais galima peržiūrėti Lietuvių tautosakos rankraštyno elektroniniame archyve.

Skaidrėms pavadinti pasirinktas konkrečios skelbiamos bylos pavadinimas. Tiesa, pasitaiko, kad tas pats variantas iš kito siuntėjo gaunamas kitaip pavadintas, bet mūsų atveju tai visiškai nesvarbu. Pavadinimu norima atskirti vieną kūrinį nuo kito. Rengiant originalus spaudai, sukurti skaidrių piešiniai. Jie rikiuojami iš eilės, jų numeriai nėra archyvinio šifro dalis. Sunumeruota tik vengiant nesusipratimų dėl vaizdų eiliškumo spausdintame variante. Tikrasis šifras nurodomas dešinėje lapo pusėje po kiekvieno paskutinio piešinio.

Povilas Krikščiūnas

10 dalykų

1.
2.
3.
4.

⁴ Būtų malonu, jei savo turimus pavyzdžius pasiųstumėte publikacijos autoriui adresu povilas@liti.lt

5.

6.

7.

8.

9.

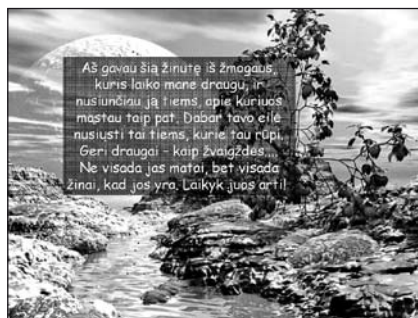
10.

11.

12.

LTR 7646(10)

Biblijos centras

1.

BIBLIJOS CENTRAS
Nuostabus dalykas!
Turėtum perskaityti, net jeigu esi netikintis...
2.

Kl.: Koks yra trumpiausias Biblijos skyrius?
Ats.: 117 psalmė
3.

Kl.: Koks yra ilgiausias Biblijos skyrius?
Ats.: 119 psalmė
4.

Kl.: Koks skyrius yra pačiame Biblijos viduryje?
Ats.: 118 psalmė
5.

Taigi, yra 594 skyriai iki 118 psalmės
ir 594 skyriai po 118 psalmės.
Sudėk šiuos skaičius ir gausi 1188.
Kl.: Kokią eilutę randame Biblijos viduryje?
Ats.: Psalmė 118,8
6.

Ši eilutė sako kažką tikrai labai svarbaus
apie Dievo valią mūsų gyvenimui.

Jabar, kai kas nors Tau sakys, kad norėtu kuo geriau
pažinti Dievo valią savo atžvilgiu ir kad jam patiktų
Dievo valią pastatyti į savo gyvenimo centrą, parodyk
jam kelią į patį Dievo Žodžio centrą.
7.

Psalmė 118,8
„Geriau ieškoti pagalbos pas Viešpatį,
negu pasitikėti žmonėmis.“

Ar ne keista? Viešpats yra šios eilutės centre!
Prieš užbėgant, noriu paklausti:
Ar tušimute laiko? 60 sekundžių Dievui?
Tai, ką turi padaryti, - paprasčiausiai trumpai pasimelsti už
asmenį, kuris Tau atsiuntė šį pp.
8.

„Tėve mūsų, palaimink mano draugus ir suteik
tai, ko jiems reikia, nes Tu tai žinai!
Tegul jų gyvenimą pripildo Tavo Ramybės,
Malonės ir Jėgos, ir tesustiprėja jų ryšys su Tavimi.
Amen“

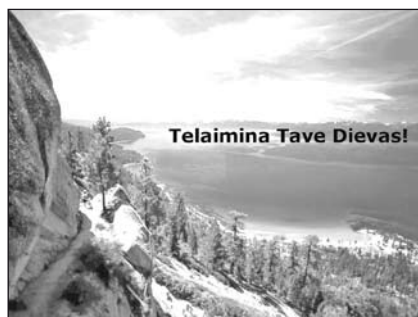
9.

10.

11.

LTR 7643(50)

Žinutė

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

LTR 7643(6)

Pėdos

1.
2.

Kartą žmogus sapnavo sapną. Sapne jie ėjo su Viešpačiu jūros pakrante. Dangumi slinko jo gyvenimo vaizdai.

3.

Sulig kiekvienu vaizdu smėlyje atsispausdavo dvi pėdų eilės: vienos pėdos buvo jo, kitos – Viešpaties.

4.

Kai praplaukė paskutinis gyvenimo vaizdas, žmogus atsigrėžė pažūrėti į smėlyje palikus pėdsakus. Jis pastebėjo, kad daugelį kartų gyvenimo kelyje matyti tik viena pėdsakų eilė.

5.

Jis taip pat pastebėjo, kad tai būna pačiais niūriausiais ir sunkiausiais gyvenimo momentais.

6.

Žmogus sunerimo ir paklausė Viešpaties: „Viešpatie, Tu sakei, kad, kai aš nuspręsiu sekti Tavimi, Tu visą laiką lydėsi mane gyvenimo keliu.“

7.

Tačiau sunkiausiais gyvenimo momentais aš matau vingiuojančią tik vieną pėdsakų eilę. Nesuprantu, kodėl tu palieki mane, kai esi labiausiai reikalingas?“

8.

Viešpats atsakė: „Mano mylimas, brangus vaike, aš myliu tave ir niekuomet tavęs nepaliksiu. Kai būna tavo išbandymų ir kančios metas, tu mažai tik vieną pėdų eilę smėlyje todėl, kad aš tada nešu tave ant rankų.“

LTR 7540(47)

Parengė Povilas Krikščiūnas